

מ"ת 40214/07/15 - מדינת ישראל נגד זוהר מזרחי, גאבר טמיזה, מרדכי בוחבוט, בלאל לבקיראת, עבד אלרחמאן לבקיראת, שלמה ריזנר

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני: כב' השופט דוד חשין, נשיא

מ"ת 40214-07-15
28 יולי 2015

מדינת ישראל

המבקשת:

נגד

המשיבים:

1. זוהר מזרחי (עציר)
2. גאבר טמיזה (עציר)
3. מרדכי בוחבוט
4. בלאל לבקיראת
5. עבד אלרחמאן לבקיראת
6. שלמה ריזנר

החלטה בעניינו של המשיב 2

החלטה זו עניינה הנה הכרעה בטענת הסף, שהועלתה על ידי המשיב 2 (מר ג'אבר טמיזה), בדבר הפלייתו נוכח בקשת המבקשת לעוצרו עד לתום ההליכים, לעומת שותפיו לעבירה, אותם הסכימה לשחרר בתנאים מגבילים.

1. המשיב 2 הואשם (ביום 20.7.15), יחד עם חמישה אחרים, בהברחת ביצים (בין ספטמבר 2013 ליוני 2015) משטחי הרשות הפלשתינית לתוך ישראל. על פי כתב האישום, ספקי ביצים, ובהם המשיב 2, התקשרו עם המשיב 1, אשר שיווק את הביצים בארץ. לצורך זה, נטען, אותם הספקים טבעו על הביצים חותמות, הנחזות לחותמות אשר הוטבעו במכוני מיון ישראלים. נטען, כי חותמות אלו יצרו מצג כוזב כאילו והביצים עברו את תהליך הבדיקה הנדרש על פי חוק, וכי מכוני ישראל ערב לתהליך הבדיקה ולכך שהביצים אינן פגות תוקף ואינן מסוכנות למאכל. בשל מצג כוזב זה, כך כתב האישום, קיבלו הנאשמים (ובהם המשיב 2) במרמה כספים מלקוחות שונים. המשיב 2, נטען, אחסן את הביצים המוברחות במחסן בשטחי הרשות. עוד נטען, כי המשיב 1 היה נפגש עם המשיב 2 במקומות שונים בשטחי יהודה ושומרון ומעביר לו את שכרו עבור אספקת הביצים. משכך הואשם המשיב 2 (יחד עם האחרים) בקשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) בחוק העונשין התשל"ז-1975 (להלן - **החוק**); שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל דבר בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 418 סיפא וסעיף 420 יחד עם סעיף 29 בחוק; קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 415 סיפא יחד עם סעיף 29 בחוק; עשיית מעשה העלול להפיץ מחלה, עבירה לפי סעיף 218 סיפא יחד עם סעיף 29 בחוק (מספר רב של עבירות); ייבוא מוצרים מבעלי חיים ללא היתר, עבירה לפי תקנה 2 בתקנות בעלי חיים (ייבוא ויצוא מוצרים מבעלי חיים), תשמ"ח-1988 ביחד עם סעיף 28 בפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985 וסעיף 29 בחוק (מספר רב של עבירות); שיווק ביצים שלא כדין, עבירות לפי תקנות 2, 4, 6, ו-7 בתקנות בריאות הציבור (מזון)(שיווק ביצי מאכל) תשנ"ד-1994, יחד עם סעיפים 22 ו-23 בפקודת בריאות הציבור (מזון)[נוסח חדש] תשמ"ג-1983 וסעיף 29 בחוק (מספר רב של עבירות); והובלת ביצי מאכל שאינן מוחתמות כדין וללא תעודת משלוח - עבירות לפי כללים 15(ה) ו-45(1) בכללי המועצה לענף הלול (הסדרת ייצור, מיון ושיווק), תשכ"ד-1963 וסעיף 29 בחוק (מספר רב של עבירות).

2. הגם שכתב האישום הוגש נגד שישה נאשמים, המבקשת הגישה שתי בקשות מעצר עד לתום ההליכים, האחת נגד שני משיבים, ובהם המשיב 2, ואחרת בה התבקש מעצר יתר ארבעת המעורבים (שתיהן הוגשו בד בבד עם

כתב האישום). בגדרי הבקשה בה עסקינן, נטען כי מתקיימת עילת מעצר של מסוכנות ועילת מעצר של הימלטות מן הדין, בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ב) וסעיף 21(א)(1)(א) בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. זאת שכן המשיב 2 הוא תושב שטחים, ושחרורו יביא להימלטותו והתחמקותו מהליכי משפט ומהדין. שתי בקשות המעצר נדונו ביום הגשתן, אז הובהר כי הסיבה לפיצולן הנה, כי בעוד שהמבקשת נכונה היתה להסכים לשחרור המשיבים 3-6 לחלופת מעצר, חפצה היתה בהמשך הארכת מעצרו של המשיבים 1 ו-2. באותו הדיון קיבלתי את בקשתו של ב"כ המשיב 2, כי יקבע דיון בטענת הסף לפיה מתבקש מעצר מרשו אך ורק מאחר שהוא תושב שטחים.

3. בדיון טען ב"כ המשיב 2 כי אין להפלות בין המשיב 2 לנאשמים 3-6. לטענתו, הנסיבה היחידה העומדת למרשו לרועץ, הנה כי מדובר בתושב שטחים. לעומת זאת, המשך, בניגוד לנאשמים האחרים בתיק זה, מרשו אף לא הואשם בעבירות כלכליות והוא נעדר עבר פלילי. כמו כן טען, לנאשם 3 ולנאשם 4 יש מאסרים על תנאי, אך הם שוחררו בזמן שמרשו עדיין עצור. ב"כ המשיב 2 הוסיף וטען על סמך ניסיונו האישי, כי תושבי האזור שהפקידו סכומים גבוהים (מעל 10,000 ₪) לצורך שחרורם בערובה, תמיד התייצבו לדיון בעניינם. הלה גם הגיש לבית המשפט מאמר מאת כב' השופטת בלהה כהנא וד"ר חיה זנדברג, בשם "שחרור בערובה של תושבי השטחים" (2002), ובו מידע סטטיסטי התומך בטענתו. משכך הציע ב"כ המשיב כי מרשו ישוחרר בערבויות גבוהות של תושבי ישראל, בנוסף להפקדת סכום כסף גבוה. ב"כ המשיב 2 גם ניסה להפיס את דעתם של המשיבה ובית המשפט, עת טען, כי אמנם מרשו הוא תושב עדנא שליד חברון (הממוקם באזור B), אך כעניין שבשגרה נכנסים כוחות ישראלים לשם, ועל כן אף אם יפר מרשו את תנאי שחרורו, ניתן יהיה לעוצרו בשנית. בהמשך גם הציע כי מרשו ישוחרר לחלופת מעצר בבית דודתו של המשיב 2, ביישוב רהט.

4. מנגד, ב"כ המבקשת טענה כי אין מקום לדיון בחלופת המעצר קודם לדיון בקיום ראיות לכאורה (בהפנותה להחלטתו של כב' השופט עמית בבש"פ 8155/13 פלוני נ' מדינת ישראל (2.12.13)). באשר לטענת ההפליה השיבה, כי נוכח העובדה שהמשיב 2 הוא תושב שטחים, קיים חשש להמלטות, והדבר הוכר בחוק ובפסיקה כעילה למעצר. שחרור המשיב 2 למעצר בית, נטען, יוביל לכך כי דווקא הוא יופלה לטובה לעומת שאר הנאשמים בתיק. זאת שכן, כך ב"כ המשיבה, בעוד שלמשיבה יש יכולת פיקוח על הנאשמים האחרים אשר שוחררו למעצר בית, הרי שאין לה יכולת לפקח על קיום תנאי שחרור בערובה באזור. משכך, טענה, היה וישוחרר המשיב 2 למעצר בית בכפר עדנא, יהיה זה כאילו שוחרר ללא כל תנאי מגביל. עוד טענה ב"כ המשיבה, כי לא ניתן לשחרר את המשיב 2 למעצר בית בארץ, שכן משמעות הדבר תהא ליתן לו היתר שהיה בארץ, שעה שאין הוא זכאי לאחד.

במהלך הדיון הגישו ב"כ המשיב 2 וב"כ המבקשת פסיקה בעניין.

דיון והכרעה

5. טענתו של המשיב 2 בדבר הפלייתו מובנת, ובא כוחו עשה עבודתו מקצועית ונאמנה בהצגתה. עיון בכתב האישום מראה כי אכן חלקו של המשיב 2 אינו גדול יותר או חמור יותר מזה של שאר הנאשמים. דא עקא, המבקשת לא עמדה על בקשתה למעצר עד תום ההליכים באשר לנאשמים 3-6, ולא עוד, אלא שמלכתחילה כרכה בה בקשה חלופית לשחרורם בתנאים מגבילים, כפי שאכן קרה; וככל שעסקינן בנאשם 1, שגם מעצרו עד תום ההליכים התבקש, הרי שמכתב האישום עולה כי הלה הוביל את רשת הברחת הביצים, ולא ניתן להשוות בינו לבין המשיב 2. אך האם יש בכך כדי ללמדנו שהמשיב 2 הופלה לרעה? סבורני שהתשובה לכך היא בשלילה.

6. הגם שבחינת מאפיינים מסוימים בהחלטה כלשהיא עלולה לציירה כמפלה כלפי מי מהאנשים עליה היא חלה, ניסיון החיים מלמדנו, כי בחינת מכלול הנסיבות יכול להציגה באור שונה. יפים לכאן דבריה של כב' השופטת ארבל, כלהלן:

הלכה היא כי מכוח עקרון השוויון החולש על תחומי המשפט כולם, שאוסר אפליה בין שווים, אין להפלות בין נאשמים בהליך הפלילי בשאלת מעצרים... אולם, עקרון השוויון, על אף היותו מעקרונות היסוד החשובים של שיטתנו, אינו עקרון-על, וככל עקרון, יש לאזנו עם שיקולים אחרים... הנה כי כן, בבואנו לבחון האם יש מקום לשחרר נאשם ממעצר בשל טענת אפליה, יש לבחון תחילה האם אכן הופלה לרעה מנאשמים אחרים, שנסיבותיהם דומות לשלו, או שמא מדובר באבחנה רלוונטית ביניהם, שאין בה כל פסול. אולם אף אם נגיע לכלל מסקנה כי אכן אין שוני רלוונטי ממשי בין הנאשמים השונים, יתכן שנסיבות הענין יובילו למסקנה כי ישנם שיקולים אחרים, דוגמת שלום הציבור, הגוברים על עקרון השוויון ומצדיקים את מעצרו של הנאשם, על אף הפגיעה בשוויון (ההדגשה שלי - ד' ח'; בש"פ 8623/10 סאלם נ' מדינת ישראל (5.12.10), פסקה 6; וראו גם בש"פ 2123/14 גנאם נ' מדינת ישראל (3.4.14), פסקה 8).

7. אין ניתן להתכחש לכך כי העובדה שהמשיב 2 הנו תושב האזור מהווה שוני רלוונטי בינו לבין הנאשמים האחרים, תושבי הארץ, המצדיק אבחנה (להבדיל מאפליה) בינו לבינם. כל כך נוכח החשש המבוסס על המציאות בה אנו חיים, לפיה היה והמשיב 2 ישוחרר למעצר בית בשטחי הרשות, ויבחר שלא לשוב, לא תוכל משטרת ישראל לעוצרו והוא עלול להימלט מן הדין. זאת בניגוד למצב בו מי מן הנאשמים האחרים בתיק זה יפר את תנאי מעצרו, כאשר הוא מצוי בשטחי הארץ, אז יוכלו כוחות המשטרה לעוצרו בקלות יחסית. כך גם נאמר כבר בפסיקה, שכן בית המשפט בין עמו הוא יושב, והמציאות הביטחונית של ארצנו ברורה לו (ראו לדוגמא בש"פ 6413/11 חריס נ' מדינת ישראל (18.9.11), פסקה 9).

8. נוכח זאת, אני דוחה את טענת הסף של הפליה. כמובן שאין בהחלטה זו לשלול את אפשרות השחרור של המשיב 2, לאחר דיון בראיות לכאורה ובעילות המעצר, ככל שתוצע חלופה הדוקה ומתאימה שתניח את דעתו של בית המשפט, והכל בהתאם לפסיקה בעניין (ראו בש"פ 6781/13 מוחמד קונדוס נ' מדינת ישראל (4.11.13)).

ניתנה היום, י"ב אב תשע"ה, 28 יולי 2015, בהיעדר הצדדים.

דוד חשין, נשיא